

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes
aliquot**

Stahl, Daniel

Jenae, 1662

Regula X. Inter contradictoria est distantia infinita

urn:nbn:de:bsz:31-102400

ex aliis artibus contraria concludit, sole verò Dialectica & Rhetorica id præstant, sunt enim pariter amba contrariorum.

VII. Atque hanc ob causam solæ Logica & Rhetorica dicuntur *διωκτες*, ut ait Alexander in *præf. II. X. Libr. Top.* quia scilicet solæ hæc disciplinæ contraria probant; is autem propriè dicitur posse, qui contraria potest. Estque hæc specialis acceptio vocabuli *διωκτες*, nam aliàs latius accipitur, ut *I. Eth. & IX. Met.* & alias etiam disciplinas comprehendit. Vide ea quæ *Part. præced. Disp. IX. Reg. III.* diximus.

VIII. Unum adhuc nota, idque ex dictis constat, nempe vocem scientiæ hîc non strictè sumi, ut ab aliis scientiis distinguitur, sed latius, ut eas comprehendit. Quod autem §. III. diximus, eandem esse rationem & cognitionem contrariorum & alterius quidem quodammodò ex accedente, de eo plura vide apud *Fonsecam IX. Met. c. II. in comment.*

REGULA X.

Inter contradictoria est distantia infinita.

I. Communis & constans est Scholasticorum sententia, solius Dei esse creare, neque id competere ulli creaturæ; sed quibus id demonstrari possit rationibus, de eo non conveniunt. Nonnulli inter alia hujusmodi utuntur argumento:

Super

Super distantiam infinitam, non potest nisi virtus infinita.

Sed inter terminos creationis à quò & ad quem, scilicet non ens seu nihil, & ens, est distantia infinita.

E. Super terminos creationis non potest nisi virtus infinita, que solius est Dei.

Major probatur, quia quanto distantia est major, tanto transitus est difficilior, & majorem virtutem requirit in agente. E. distantia infinita requirit virtutem infinitam, Minor probatur 1. quia quacunque distantia finita potest cogitari major. Sed illa distantia quæ est inter ens & non ens, non est major. E. non est finita. 2. Inter omnia contradictoria est æqualis distantia. Sed inter aliqua contradictoria (ut inter Deum & non Deum) est distantia infinita. Ergò inter omnia contradictoria est distantia infinita.

II. Scotus *IV. dist. I. q. I.* & Durandus *II. dist. I. q. II.* hanc rationem nihil concludere demonstrant, propterea, quod minor, nempe *inter ens & non ens, seu inter contradictoria distantiam esse infinitam*, falsa sit. Subscribit Vazquez *Part. I. Tom. II. dist. CLXXV. c. I.*

III. Durandus I. negat ens & non ens esse terminos creationis; de quo, quia non ita ad intellectum nostræ Regulæ pertinere videtur. já non agimus. 2. Negat, inter ens & non ens esse distantiam. *Sicut enim, inquit, differentia & diversitas*

non est nisi entium inter se, ens enim non est diversa, nec differens à non ente, quia idem & diversum sunt differentia entis, sic & distantia non est, nisi entium, nec inter ens & non ens reperitur.

IV. Verùm ego I. rehero id Durando, quod inter ens & non ens, hominem & non hominem, & quamlibet rem & ejus negationem, est oppositio. At oppositio est quaedam diversitas, quam ob causam etiam Philosophus *V. Metaph. c. I de eodem & diverso, quod nonum est*, subjungit illud, quod est de oppositis. Est autem inter ens & non ens, & qualibet contradictoria diversitas. Sicut ergò II. Ens dicitur diversum vel distinctum à non ente, (quam distinctionem solent vocare negativam) ita etiam dici potest, esse inter ens & non ens, sicut & qualibet contradictoria, quandam distantiam, si non ita propriè, quodammodo tamen, & negativam.

V. Quod verò inter contradictoria non sit infinita distantia, ex Scoto latè deducit Johan. de Radâ *Part. II. controuv. II. a. I. ibi: secunda ratio*. Pro quo notandum I. Distantiam esse duplicem: *Positivam & negativam*. Prima est, quæ reperitur inter terminos positivos; secunda, quæ est inter terminos, quorum unus positivus est, alter negativus. II. Distantia iterum est duplex: *Mediata una, quæ mensuratur per mediū interjacens*, sicut inter terram & concavū Lunæ tanta est distantia, quantum est spaciū intermediū. Altera verò est

immo

immediata, illa scilicet, cujus alterum extremum
 necesse est de quolibet affirmari. ita distantia im-
 mediata positiva est inter Deum & creaturam
 quia quælibet res est Deus vel creatura. Imme-
 diata negativa est inter ens & non-ens, hominem
 & non hominem, & quælibet contradictoria. Dis-
 tantia immediata mensuratur per alterum extre-
 mum. Tanta scilicet est distantia inter extrema
 positiva immediata, quantum est excessus extremi
 nobilioris ad minus nobile: ut inter Deum & crea-
 turas est distantia infinita, quia Deus est infinitus
 & infinitè excedit quælibet creaturâ. Tanta etiam
 est distantia negativa immediata, quantum est terminus
 minus negativus, vel quantum excedit terminus
 positivus negativum, ita ut si terminus negativus
 sit finitus, distantia sit finita, si infinitus, infinita.
 Et probatur, quia ubi non est medium inter ex-
 trema, distantia nihil aliud est, quam excessus unius
 extremi super alterum. Cum autem excessus unius
 super alterum non possit esse major, quam ipsum
 est, sequitur, ubi extremum non est nisi finitum,
 non posse ipsum aliud excedere nisi excessum
 sui finitò, & per consequens, ibi non esse nisi finitam
 distantiam. Et confirmatur: in quantitatibus
 in quibus est medium interiacens, quantitas
 distantiae extremorum mensuratur per quantitatem
 medii. Et ubi nullum est medium, quantitas
 distantiae mensuranda erit per quantitatem extre-
 morum.

VI.
 & inter
 infinit
 rja sit
 I. Poss
 esse me
 tia, qu
 quod
 lit ens
 alteru
 homo,
 distan
 Deus.
 mum
 VI
 finita
 parte
 non o
 non
 vel, u
 potes
 posit
 fectio
 II.
 non e
 distin
 liter
 ens fo
 ens e

VI. Ex quibus jam patet, inter ens & non ens, & inter omnia contradictoria non esse distantiam infinitam. Cum enim distantia inter contradictoria sit immediata, sicut patet per Aristotelem, qui *1. Poster. 2. 13. & alibi dicit, contradictionis nullū esse medium*, non potest esse major inter ea distantia, quàm sit alterum extremum ejus, nempe id, quod est positivum. Cum igitur nulla creatura sit ens infinitum, inter contradictoria, quorum alterum extremum est ens creatum, ut dicendū: *homo, non homo, album, non album*, nunquàm erit distantia infinita. Cum autem dico: *Deus, non Deus*, est distantia infinita, quia hīc alterum extremum est ens infinitum.

VII. Neque quicquam agis, si dicere velis, infinitam esse distantiam in omni contradictione ex parte termini negativi, quia terminus negativus non distat ab aliquo, nisi deficientiō. Ergo cum non sit major ejus defectus, quàm est perfectio, vel, ut ita dicam, positio in termino positivō, non potest quoque major esse ejus distantia à termino positivō, quàm sit ipse terminus positivus seu perfectio ejus.

VIII. Quantum ad hęc contradictoria, *ens, & non ens*, ubi prior est terminus universalissimus, distinguit Scotus, & ex eō Rada, dicendo, *formaliter inter ea non esse infinitam distantiam*, quia ens formaliter non est infinitum, aliàs enim omne ens esset infinitum, *permissivè tamen esse infinitum*.

cum enim ratio entis in Deo, tanquam in ente infinito, reperitur, & sic enti non repugnet infinitas, permissivè ens potest infinite distare à non ente, h. e. non repugnat enti infinite distare à terminò negativò.

IX. Unde patet, falsum esse, quod in probatione minoris propositionis in argumentò *propositò* dicitur, *non posse cogitari majorem distantiam eà, que est inter ens & non ens*, nam major est, quæ est inter Deum & non Deum, Patet, & alterum falsum esse, quod dicitur, *inter contradictoria equalem esse distantiam*: major enim est distantia inter Deum & non Deum, quàm inter hominem & non hominem; major inter hominem & non hominem, quàm inter album & non album. Major est vel minor, prout alter terminus vel perfectior est vel imperfectior.

X. Sed rogabis, quomodo salvari possit *inter contradictoria esse distantiam infinitam*? Respondet Scotus per distinctionem de infinito, quod dicitur sumi posse dupliciter, 1. pro *excedente simpliciter quantumcunque finitum in infinitum*: 2. pro *indeterminato*. Primò modò illa propositio est falsa, sicut ex hæcenus dictis constat, vera autem est de infinito secundo modo. Nulla enim distantia est tam parva, quin sufficiat ad contradictionem, quia si minimum aliquid recedat ab uno contradicentium, statim est sub altero: ut contrariens, non ita multum recedit à temperante, sicut

intem
dictio,

Inter

11. 11.

videtur

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

11. 11.

intemperans, & tamen fundatur inter ea contradictio, continens enim est non temperans.

REGULA XI.

Inter omnia contradictoria equalis est repugnantia.

I. Ita Ochamus *l. dist. II. q. II* & alii. Sed videtur, hanc Regulam non posse consistere cum illis, quæ in explicatione *Reg. præced.* fuerunt præposita. Si enim non est inter omnia contradictoria equalis distantia, B. nec equalis repugnantia. Et arguitur ulterius: In quibus est difficilius transitus ab uno extremo ad alterum, illa magis repugnant. Atqui inter aliqua contradictoria est difficilius transitus quam inter alia; à non moveri enim ad moveri, à non calido ad calidum est facilis transitus, cum facile ex non moto possit fieri motum, & ex non albo album; at non tam facilis est transitus à non homine ad hominem, cum difficilius sit, ex non homine hominem fieri. Imò inter quædam est transitus impossibilis, ut inter Deum & non Deum; ex non Deo enim non potest fieri Deus.

II. Resp. Aliud est distantia contradictorium, ut & transitus ab uno extremo ad alterum, aliud est repugnantia. Distantia sumitur ab altero extremo, estque major vel minor, prout illud perfectius est vel imperfectius. At repugnantia consistit in hoc, quod non possint verè affirmari simul de eodè. Quia ergo æquè omnibus contradicenti-